Aan de leden

Datum
18 januari 2023
Kenmerk
TPW/U202200859
Lbr. 23/001
Telefoonnummer
070 – 373 83 93
Bijlage(n)
-

Onderwerp
Informatiepunten digitale overheid

Geachte leden van het college en de gemeenteraad,

Vanaf 1 januari 2023 heeft u een nieuwe verantwoordelijkheid en regierol ten aanzien van de informatiepunten digitale overheid (IDO's). IDO's zijn laagdrempelige, eerstelijnshulploketten in lokale bibliotheken, waar inwoners en ondernemers terecht kunnen met vragen over de digitale overheidsdienstverlening. In deze ledenbrief informeren we u over de *Regeling specifieke uitkering voor Informatiepunten Digitale Overheid*, wat u als gemeente moet doen en welke ondersteuning we u bij deze nieuwe regietaak bieden.

Waarom IDO's onder gemeentelijke regie?

De overheidsdienstverlening is grotendeels gedigitaliseerd. Voor velen biedt dit gemak, maar niet iedereen kan hiermee uit de voeten zonder hulp. Mensen met onvoldoende digitale vaardigheden ervaren belemmeringen bij toegang tot de online dienstverlening. Ze kunnen daardoor voorzieningen mislopen en worden uitgesloten van hulp. Overheidsorganisaties kost dit extra werk in de vorm van rappels, telefoontjes, balieverkeer, et cetera.

Om digitale inclusie te bevorderen zijn in 2019 de IDO's tot stand gekomen. Daar kunnen mensen terecht voor:

- hulp bij het digitale verkeer met publieke en private dienstverleners;
- begeleiding naar cursussen digitale vaardigheden en digitale overheid;
- en warme doorverwijzing naar de bevoegde publieke dienstverlener of professionele hulpverleners.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

Inmiddels zijn er ruim 600 IDO's bij lokale bibliotheken in 306 gemeenten gerealiseerd. Deze IDO's zijn door de landelijke uitvoeringsorganisaties[1] en de Koninklijke Bibliotheek (KB) opgezet met financiering door BZK. In 2021 is het besluit genomen om de financiering structureel te maken. Daarbij is de afspraak gemaakt dat de gemeenten de regie gaan voeren op de IDO's.[2]

Gemeenten zijn hiervoor een logische partij: ze voeren dienstverlening op vele gebieden digitaal uit en kunnen het IDO verbinden aan het bredere lokaal beleid zoals het bibliotheekbeleid, de aanpak van laaggeletterdheid en de aansluiting op de lokale dienstverlening. Gemeenten staan ook het dichtst bij de samenleving en zijn het best gepositioneerd om de locaties te bepalen waar IDO's zijn gevestigd en de toeleiding vanuit een netwerk te organiseren. Zie voor de rolinvulling de factsheet (pdf).

Naar verwachting treedt in 2024 de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) in werking, die een herziening inhoudt van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Volgens het gewijzigde artikel 2:1, eerste lid Awb (nieuw), hebben bestuursorganen een zorgplicht om passende ondersteuning te bieden bij dienstverlening van de overheid. IDO's zijn een middel om deze ondersteuning een concrete invulling te geven. De specifieke uitkering zal tegen deze achtergrond in de Wmebv worden verankerd.

Wat moet u doen?

In totaal wordt via de Regeling specifieke uitkering voor Informatiepunten Digitale Overheid een bedrag van € 17,13 miljoen voor IDO's aan gemeenten beschikbaar gesteld. Dit bedrag is kaderstellend en iets hoger dan de huidige inzet. Het bedrag per gemeente is gebaseerd op een eenmalige berekening volgens de stand van 1 januari 2022 en ligt voor de komende jaren vast. We hebben in het kader van de consultatie omtrent de regeling aandacht gevraagd voor indexering van de middelen en om een evaluatie.

U dient de specifieke uitkering voor de volgende activiteiten in te zetten:

1. De financiering van de lokale bibliotheek voor de realisatie of instandhouding van de IDO's.
2. De promotie van de IDO's bij de inwoners.
3. Het voeren van regie over het netwerk van organisaties rond de IDO's die voor inwoners relevant zijn. Denk aan wijkteams, woningcorporaties, welzijnsinstellingen, cursusaanbieders, schuldhulpverleners, zorgverleners en sociale raadsheren.

Als er in uw gemeente nog geen IDO aanwezig is, dient u met de lokale bibliotheek in overleg te treden om een IDO te realiseren. Indien er in de gemeente geen lokale bibliotheek (meer) aanwezig is, dan kan de gemeente contact leggen met een lokale bibliotheek in een andere gemeente. Daarmee kan worden afgesproken om een IDO binnen de gemeente te realiseren.

Wat betekent dit voor de ambtelijke organisatie?

Op grond van de regeling ontvangt uw gemeente een uitkering vanuit het ministerie van BZK. U hoeft daarvoor geen aanvraag te doen. Op de korte termijn dienen er afspraken gemaakt te worden met de bibliotheek om de financiering van het IDO over te nemen. Deze afspraken moeten in veel gevallen nog gemaakt worden. Daardoor kan verlenging van bestaande contracten met medewerkers van het IDO gevaar lopen. BZK biedt een overbruggingsregeling van € 2,7 miljoen

[1] Zoals SVB, CAK, CIZ, Belastingdienst etc. verenigd in de zogenoemde Manifestgroep, inmiddels opgegaan in het Netwerk Publieke Dienstverleners (NPD)
[2] Dit vanuit de middelen gemeentelijke dienstverlening die beschikbaar zijn gesteld door het kabinet als onderdeel van de maatregelen naar aanleiding van het rapport van de Parlementaire onderzoekscommissie kinderopvangtoeslagen "Ongekend onrecht". Zie ledenbrief Lbr. 21/083

aan de bibliotheken om te voorkomen dat liquiditeitsproblemen ontstaan en de continuïteit van de bedrijfsvoering in gevaar komt. Bibliotheken hoeven geen actie te ondernemen om deze subsidie te verkrijgen. Meer informatie over deze overbruggingsregeling volgt via de KB.

Voor gemeenteambtenaren is een Handreiking over de IDO's (pdf) en de rolinvulling door de gemeente ontwikkeld. Daarin treft u meer informatie over de IDO's aan en handvatten, tips en modellen voor het vervullen van de rol van financier van het IDO.

VNG ondersteuning

Wij ondersteunen u bij deze nieuwe taak via het project Lokale regie op Informatiepunten Digitale Overheid, met subsidie van BZK. Vanuit het project wordt onder meer kennisuitwisseling via het VNG forum Digitale inclusie en webinars bevorderd. Zo is een webinar gericht op bestuurders gepland op vrijdag 27 januari 2023 van 11.00 uur tot 12.00 uur.

Hiernaast zal in 2023 het project Lokale Ketenaanpak Digitale Inclusie van start gaan. Dit project is gericht op de beschrijving van een lokale aanpak om in samenwerking met private partijen de toeleiding naar het IDO te bevorderen en de digitale kloof in de samenleving te slechten. Hierbij zal samengewerkt worden met de Alliantie Digitaal Samenleven. Via vng.nl ontvangt u te zijner tijd meer informatie over deze aanpak.

Wij werken verder aan de doorontwikkeling van de IDO-dienstverlening, dat doen we samen met de Vereniging Openbare Bibliotheken (VOB), de KB, het Netwerk van Publieke Dienstverleners (NPD) en BZK. De KB zal het inhoudelijke ondersteuningsprogramma voor bibliotheken de komende tijd voortzetten. Onder meer is aanhaking van andere digitale dienstverleners zoals ziekenhuizen, openbaar vervoersbedrijven en banken aan de orde.

Vragen

Mocht u vragen hebben over naar aanleiding van deze ledenbrief, dan kunt u contact opnemen met Rachida Moreira Figueiredo, projectleider Lokale regie op IDO's: Rachida.MoreiraFigueiredo@vng.nl.

Tot slot

Uit de monitor die wij hebben laten opstellen blijkt dat de meeste gemeenten goed bekend zijn met het IDO. Dat schept een goede basis voor de uitvoering van de regietaak. Wij wensen u veel succes toe met de uitvoering van de IDO's.

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

L.K. Geluk
Algemeen directeur